

Böylece kayıtlı sermaye sistemini uygulayan anonim şirketler de süratli bir şekilde ihtiyaç duydukları sermayeye ulaşabileceklerdir. Bununla birlikte sermaye artırımında; sermaye taahhüdü yoluyla artırım, iç kaynaklardan sermaye artırımı ve şarta bağlı sermaye artırımı olmak üzere üç temel yöntem belirlemiştir.

TTK, sermaye artırımına gidilebilmesi için iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımları hariç payların nakdi bedellerinin tamamen ödenmesi gerektiğini hüküm altına almış, sermayeye oranla önemli sayılmayan tutarların ödenmemiş olmasının sermaye artırımını engellemeyeceğini belirlemiştir. Ayrıca sermaye artırımına, esas sermaye sisteminde genel kurul, kayıtlı sermaye sisteminde ise yönetim kurulu karar verecektir. TTK, sermaye artırım kararının sürüncemede bırakılmasını önlemek amacıyla sermaye artırımının genel kurul veya yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde yönetim kurulu tarafından tescil ettirilmemesi halinde, genel kurul veya yönetim kurulu kararı ile Bakanlık izninin geçersiz hale geleceğini hüküm altına almıştır.

Yine, TTK'ya göre sermayenin artırılmasında Kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle, alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatleri önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmüş veya ihlal edilmiş olması durumunda, yönetim kurulunun, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın, ilgili alacaklının veya pay sahibinin istemi üzerine şirketin merkezine bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince şirketin feshine karar verilebilecektir. Bu itibarla, sermaye artırımında yasal hükümlere uyulması şirketlerin ve yöneticilerin gelecekte hukuken kendilerini zorda bırakacak durumlarla karşılaşmalarını sağlayacaktır.

Bunun yanında Kanun anonim şirket yönetim kuruluna, sermaye artırımının türüne göre bir beyan düzenleme yükümlülüğü getirmektedir. Bilançoda sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonların bulunması halinde, bu fonlar sermayeye dönüştürülmeden, sermaye taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırımına gidilmesini ise yasaklanmaktadır.

Kaynakça

- Altaş, S. (2012 Kasım-Aralık), Yeni TTK'da Anonim Şirketlerin Sermaye Artırımları İçin Öngörülen Temel Yenilikler ve Değişiklikler, "Mali Çözüm", 137-148
- Akgüç, Ö. (1995), Mali Tablolara Analizi, İstanbul, Muhasebe Enstitüsü
- Akuğur, M. (2005), Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, İstanbul
- Bahtiyar, M. (1996), Anonim Ortaklıkta Kayıtlı Sermaye Sistemi ve Sermaye Artırımı, İstanbul
- Deryal, Y. (2005), Ticaret Hukuku, 8. Baskı, Trabzon
- Hirsch, E. (1948). Ticaret Hukuku Dersleri, 3. Bası, İstanbul
- Ildır, A. (2009). Şirketler Muhasebesi, Seçkin Yayınevi, Ankara
- İmregün, O. (1989), Anonim Ortaklıklar, İstanbul
- Kaya, M. İ. (2009), Şartlı Sermaye Artırımı, Ankara
- Poroy, R., Tekinalp Ü. ve Çamoğlu, E. (2005), Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 10. Baskı, İstanbul
- Poroy, R. (1964), Değiştirilebilir Tahviller, Ord. Prof. Dr. E. Hirsch'e Armağan, Ankara
- Pulaşlı, H. (2006), Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Sermaye Artırımı, BATİDER, c.23, s.4
- Saraç, T. (2009), Anonim Şirketlerde Şarta Bağlı Sermaye Artırımı, Asil Yayın, Ankara
- Seyidoğlu, H. (2006), İktisat Biliminin Temelleri, İstanbul
- Şengür, Evren D. (Ocak-Şubat. 2011), Yeni Türk Ticaret Kanunu İle Anonim Şirketlerde Sermaye İle İlgili Getirilen Yenilikler, "Mali Çözüm", 97-120
- Tekinalp, Ü. (2011), Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları, İstanbul
- Türk Hukuk Lügati (1991), 3. Baskı, Ankara
- Yalkın, Yüksel K. (1992), Şirketler Muhasebesi İlkeler ve Uygulama, Ankara, Turhan Kitapevi
- Yavuz, M. (2011, Kasım), Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Sermaye Artırım Usulü, "Yaklaşım", s.227
- Yeni Türk Ticaret Kanunu Gereçesi, Belgenin tamamına erişim için: www.basbakanlik.gov.tr, Erişim tarihi: 20/05/2013.
- Yükçü, S. (2004), Finansal Muhasebe, İzmir

SON DÜZENLEMELERLE "AKARYAKIT KAÇAKÇILIĞI"

Sami CEYHAN*
Kubilay DEMİRCİOĞLU1**

Özet

Adli ya da idari yönüyle ilgili bazı kurumların ortak çalışmaları ve Yargıtay 7. Ceza Dairesinin de görüş vermek suretiyle katkı sağladığı 6455 Sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 11/04/2013 tarihinde yürürlüğe girmiş, bu kanunla petrol piyasası kanunundaki akaryakıt kaçakçılığına ilişkin hükümler kaçakçılık kanununa aktarılarak bu sektörde kaçakçılıkla ilgili hangi yasaya göre işlem yapılacağı yönünde oluşan tereddütler giderilmiş, ayrıca her iki yasaya getirilen ek düzenlemelerle suçla mücadelede etkinlik sağlanması hedeflenmiştir.

Çalışmada akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele kapsamında tarihsel süreçte yürürlükte olan yasal düzenlemeler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kaçak petrol-akaryakıt, suç ve kabahat.

JEL Sınıflandırma Kodları: D73,G38,K23

Summary

Customs Law No. 6455 Amending Certain Laws and Decree, with the judicial or administrative aspects of the joint efforts of some institutions and with the intellectual support of Supreme Court's 7th department, entered into force on 04.11.2013. With this law, to be able to resolve doubts regarding which of the legal procedures should be done in the direction of the several fuel smuggling laws, fuel smuggling provisions of the Fuel Market Law was transferred to main smuggling law No: 5607, as well as additional regulations introduced in both the law aims to ensure that the fight against crime activity.

In this study, the legal regulations related to the fight against fuel smuggling in operation within the historical process are discussed.

Key words: Smuggled oil-liquid fuel, felony and misdemeanor

JEL Classification Codes: D73,C38,K23

* Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi

** Gümrük ve Ticaret Müfettiş Yardımcısı

Giriş

Ülkemiz enerji ihtiyacının büyük bir kısmını teşkil eden ve yılda yaklaşık 17 milyon tonluk kullanım kapasitesi ve milyarlarca dolarlık vergi getirisi olan petrol ve petrol ürünlerinin kaçakçılığının ülke ekonomisine aynı büyüklükte zarar verdiği tartışılmaz bir gerçektir (Pek, 2013: 1).

Bununla birlikte, kayıt dışı ekonomiye dair verilerin halen istenilen düzeylere çekilememiş olması nedeniyle kaçakçılıktan elde edilen gelirlerin ya da mal varlıklarının izlenmesinde yaşanan güçlük, akaryakıtın gümrük kapıları ya da hudut boyundan yurda girişinin ve iç piyasada tüketiminin en azından miktarsal olarak bile arzu edilen düzeylerde denetlenememesi, yanı sıra bu ürünlerin kolaylıkla paraya çevrilebilme özelliği ile ithalat ve tüketiminde getirilen yüksek oranlı vergilerin sebep olduğu rant bir arada değerlendirildiğinde, mücadele yöntemlerinin doğru ve etkin olarak belirlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu yönüyle, kaçakçılık yöntemlerindeki değişime paralel olarak, bu suçlarla mücadeledeki enstrümanların da gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, yasal düzenlemelerin içerdiği boşluklar, cezaların etkisizliği, yetersizliği ya da nispetisizliği gibi hususlar mevzuat değişikliklerinin her zaman gündemde kalmasına yol açmıştır. Zira mücadeleciler birimlerinin başarıya ulaşması ancak hukuki boşlukların giderilmesi ile mümkün olabilmektedir.

1932 yılından bu yana kaçakçılıkla mücadele kapsamında yapılan düzenlemelerin tarihçesine bir göz gezdirdiğimizde; yaklaşık 70 yıl yürürlükte kalan Mülga 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunu, 10/07/2003 tarihinde yürürlüğe giren Mülga 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 4/12/2003 tarihinde yürürlüğe giren Meri 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu, 21/03/2007 tarihinde yürürlüğe giren Meri 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve son olarak 5015 ve 5607 sayılı Yasalarda da değişiklik getiren 28/3/2013 tarihli 6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la getirilen hükümlerle yasal zeminde gümrük kaçakçılığı (akaryakıt kaçakçılığı) ile mücadele edilmeye çalışılmıştır.

Bu süreçte, 1918 sayılı yasa ağır cezai yaptırımlar gereği yürürlükten kaldırılırken, 4926 sayılı yasa ile ekonomik suça ekonomik ceza sistemi benimsenmiş, sadece yaklaşık 4 yıl sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nda yer alan "bu kanunun genel hükümlerinin özel ceza kanunlarında da uygulanacağı" hükmü 4926 sayılı yasanın genel ceza yasalarına uyumlaştırılması gereğini doğurmuş ve ekonomik suça ekonomik ceza prensibinin terk edildiği 5607 sayılı yasa çıkarılmıştır. 5015 sayılı yasa ise bir kısım akaryakıt kaçakçılığı fiillerinin tanımlandığı ve yaptırımlarının yer aldığı, aynı zamanda akaryakıt sektörü piyasa faaliyetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesine ilişkin hükümlerin bulunduğu özel bir yasa olarak düzenlenmiştir.

Yargıtay, 1918 sayılı yasadaki açık hükme istinaden bir sonraki yasa suç tanımında, ceza türü ya da miktarında değişiklik olduğunda, sanığın lehine olan yasa hükmüne uymuştur.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile ceza mevzuatımızı değiştiren diğer kanun ve yönetmeliklerin, hem devam eden hem de kesinleşmiş ceza davalarında, dosyaların yeniden ele alınmasını ve lehe olan kanunun tespiti ile uyarılma yapılmasını (uyarlama yargılaması) zorunlu kılmıştır².

Bu durum yasal düzenlemeler yapılırken iyi analiz edilmesi ve günümüz şartlarına en uygun ve eksiksiz düzenleme yapılmasını gerekli hale getirmiştir. Aksi halde suçun niteliğinde ya da yaptırımında gidilen bir değişime bağlı olarak, temyiz aşamasında yürürlüğe giren yeni yasaya göre hüküm verilmesi gerektiğinden eski yasaya göre karara bağlanan alt mahkeme kararının bozulmasına, yargılamanın uzamasına veya suçun zamanaşımına uğramasına sebep olmakta, bunların neticesi olarak da sanık lehine sonuçlanan davalarda suç kapsamından çıkan eşyaya ilişkin daha önce tahsil edilen kamu alacağının faizi ile birlikte geri iadesi gibi önemli kamu zararları da ortaya çıkmaktadır.

Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 2003/20541 Esas, 2004/7462 Sayılı 01/06/2004 tarihli Kararında, 1918 sayılı yasanın 15'inci maddesine temas eden 26/01/2001 tarihli bir akaryakıt kaçakçılığı olayı ile ilgili olarak 14/05/2002 tarihli mahke-

2 <http://kararevi.com/karars/654010>, Erişim Tarihi - 23/07/2013

me kararının temyizinin görüşüldüğü, görüşmede 19/07/2003 tarihinde **yürürlüğe giren ve 1918 sayılı yasayı yürürlükten kaldıran 4926 sayılı kaçakçılık yasanın** getirdiği lehe düzenlemeler ile ceza yasanın 2. maddesi de gözönünde tutularak sanığın hukuki durumunun yeniden değerlendirilerek bir hüküm kurulmasının gerekmesi üzerine temyiz itirazı yerinde görülerek oybirliği ile mahkeme hükmü bozulmuştur³.

Tüm bu yasal düzenlemelerle getirilen değişikliklerin kaçakçılıkla mücadeleye olan etkilerini analiz ettiğimizde;

1. 1918 Sayılı Yasa Açısından

Gümrük muamelesine tabi tutulmaksızın ya da gümrük kapıları dışındaki yerlerden yurda kaçak eşya sokmak, gümrük idaresi yanılı olarak eksik veya hiç vergi ödememek, gümrük idaresinin izni olmaksızın gümrüklenmemiş eşyayı geçici depolama ya da antrepodan çıkarmak, transit rejimi hükümlerine aykırı olarak eşyayı yurtda bırakmak, standart dışı eşyayı gümrük idaresini yanılı olarak yurda ithal etmek gibi kaçakçılık suçları aynı zamanda akaryakıt kaçakçılığına ilişkin maddeler neviden olup, bu suçlara ilişkin cezalar "toplu, teşekkül, yasak eşya, inhisar-tekelleşme" gibi ağırlaştırıcı hükümler hariç en fazla **1 ila 5 yıl hapis** ve **gümrüklenmiş değerini iki katı** ya da **vergilerin 3 katı** oranında belirlenmiştir.

Bu kanunla ilgili örnek yargı kararında akaryakıt kaçakçılığı yasanın 25'inci maddesi kapsamında ele alınmıştır. 1918 sayılı yasanın 25'inci maddesinde suçun yaptırımı eksik alınan ya da hiç alınmadığı anlaşılan **vergilerin 3 katı olup**, suçun tanımının aynı veya benzer içerikte ele alındığı 4926 sayılı yasadaki yaptırımı **vergilerin on katından az, yirmi katından fazla olmamak üzere ağır para cezası**, 5607 sayılı yasanın 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında ise **bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası** olarak belirlenmiştir. Bahis mevzuu düzenlemelere göre, ağırlaştırılmış hükümler hariç 4926 sayılı yasa 1918 sayılı yasadaki daha ağır bir ekonomik yaptırımın benimsendiği, 5607 sayılı yasa ile birlikte ekonomik suça ekonomik ceza anlayışından ise geri dönüldüğü görülmektedir.

Yargıtay 7.Ceza Dairesinin 11/04/1996 tarihli Kararı'nda; ... mahkemenin 15.11.1995 tarihli

3 <http://baltaci.av.tr/2013/01/16/akaryakit-kacaciligi-hakkinda-yargitay-kararlari> Erişim Tarihi - 22/04/2013

beraat kararının Yargıtay'ca temyizen incelendiği ve sanığın hazırlık ifadesinde, mazotu Başkale çıkışında bidon ve varillerle mazot satan kişilerden satın aldığını söylemesi, Anadolu Tasfiyehanesi Anonim Şirketi tarafından düzenlenen analiz raporunda numunenin; yoğunluk, renk, akma noktası, kükürt miktarı yönlerinden standartlara uygun olmadığı anlaşılmaması cihetinden gözetilmeden mahkumiyet yerine, sonradan ibraz edilen faturaya itibar edilerek yazılı şekilde beraat kararı verilmesi, Yasaya aykırı görülmüş ve hazine avukatının itirazı yerinde görülerek, 1918 sayılı yasanın 25'inci maddesine göre suçun oluştuğuna karar verilmiştir⁴.

"1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Daire Kanun / Madde 20 - (Değişik: 5/6/1985 - 3217/2 md.) Her ne şekilde olursa olsun hile veya suiistimal gibi kanun dışı yollarla veya gerçeğe aykırı her türlü beyanname veya belge ibrazı ile gümrüğü yanılı olarak muamelesini yaptırmak suretiyle eksik resim veya vergi ödemek veya resim veya vergileri ödememek, ödenmemiş veya muamelesi yapılmış ... gibi gösterilmek ... veya ithale teşebbüs eyleyenler; resim veya vergileri noksan verilen mal ve eşya için bu noksanlığın, resim veya vergileri ödenmemiş olan mal veya eşya için de tekmlil resim veya vergilerin ... üç misli ağır para cezası ile cezalandırılır. Madde 25 - (Değişik: 12/6/1979 - 2248/25 md.) (Değişik: 5/6/1985 - 3217/3 md.) Bu Kanunda ayrıca cezası bulunmayan her nevi kaçakçılık suçlarının failleri, gümrük kaçağı eşyanın gümrüklenmiş değerinin, ... birer misli ağır para cezası ile cezalandırılır... Ek Madde 2 /III - (Değişik: 29/6/2001-4704/2 md.) İthalat veya ihracı lisansa, şarta, izne, kısıntıya, standartizasyon kontrolüne veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tâbi olan eşyayı, her ne şekilde olursa olsun gerçeğe aykırı her türlü beyanname veya belge ibrazı ile gümrüğü yanılı olarak işlemini yaptırmak suretiyle ithal veya ihrac edenler veya bunlara teşebbüs edenler, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve çıkış eşyasında FOB kıymeti, giriş eşyasında ise gümrüklenmiş değeri kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Ek Madde 9 - (Ek: 5/6/1985 - 3217/8 md.) Eşyanın, Gümrük Kanununda belirtilen fiktif antrepo ve sundurmalardan, gümrük giriş işlemlerine başlanmadan ve bu işlemler bi-

4 http://turkhukuksitesi.com/makale_983.htm Erişim Tarihi - 22/04/2011

tirilmeden ve vergileri kesin olarak ödenmeden ve gümrüğün yazılı izni olmadan kısmen veya tamamen çıkarılması halinde, eşyanın gümrüklenmiş piyasa değerinin miktarına bakılmaksızın, sadece filin temas ettiği maddedeki ağır para cezasına ... hükmedilir, hürriyeti bağlayıcı ceza verilmez. **Ek Madde 11** - (Ek: 29/6/2001-4704/4 md.) *Transit rejimi çerçevesinde taşınan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak yurt içinde bırakanlar hakkında eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katına kadar ağır para cezasına hükümlenir*⁵."

2. 4926 Sayılı Yasa Açısından

1918 sayılı yasada akaryakıt kaçakçılığı ile ilgili yer bulan fiillerin 4926 sayılı yasada sadeleştirilmiş Türkçe ile karşılık bulunduğu, cezaların ise eşyanın gümrüklenmiş değerinin 6 katına ya da eksik alınan vergilerin yirmi katına kadar belirlendiği, hapis cezasına ise eşyanın değerinin fahiş olması durumuna göre hükümlendiği görülmektedir.

Bu yasa kapsamı akaryakıt kaçakçılığına ilişkin örnek yargı kararında, fiil yasanın 3'üncü maddesi a fıkrası ikinci alt bendi kapsamında ele alınmıştır. Yukarıda "1. 1918 Sayılı Yasa Açısından:" içeriğinde, sözkonusu maddenin ilgili tüm kaçakçılık yasaları açısından mukayesesine yer verilmiştir.

Yargıtay 7.Ceza Dairesinin 2005/14646 Esas 2008/22217 Sayılı 22/12/2008 tarihli Kararında, Türkiye Gümrük Bölgesine giren özel ve ticari ulaşım araçlarının standart depolarında mevcut bulunan yakıtların gümrük vergisinden muaf olarak yurda sokulması mümkün ise de, sanığın 200 litre kapasiteli aracın standart deposuna eklenti yaparak 380 litre kapasiteli hale getirdiği depoda yurda sokup sattığı bu miktar akaryakıtı yurda muaf getirmesinin mümkün bulunmadığı cihetle atılı suçun 4926 sayılı yasanın 3'üncü maddesi a fıkrası ikinci fıkrası itibarıyla oluşturduğu gözetilerek mahkumiyetine karar verilmesi gerekeceğine hükümlenmiştir⁶.

"4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu: *3'üncü madde a fıkrası 1'inci alt bendinde, gümrük kapıları dışından yurda sokulan eşyada eşyanın gümrüklenmiş değerinin üç katından az altı katından fazla olmamak üzere ağır para*

*cezasına, eşyanın değeri fahişse bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına ve eşyanın gümrüklenmiş değerinin üç katından az, altı katından fazla olmamak üzere ağır para cezasına; 3'üncü madde a fıkrası 2'nci alt bendinde, gümrük işlemine tabi tutulmaksızın ya da 3'üncü madde a fıkrası 3'üncü alt bendinde transit rejimi hükümlerine aykırı olarak ya da 3'üncü madde a fıkrası 4'üncü alt bendinde bahse konu kaçak eşyanın bilerek taşınması, satılması, satın alınması, saklanması, satışa arz edilmesi ya da alınıp satılmasına aracılık edilmesi halinde eşyanın gümrüklenmiş değerinin üç katından az, altı katından fazla olmamak üzere ağır para cezasına; 3'üncü madde c fıkrasında, gerçeğe aykırı belge ile gümrük idaresi yanıltılarak hiç ya da eksik vergi alınması halinde söz konusu kayıp vergilerin on katından az, yirmi katından fazla olmamak üzere ağır para cezasına; 3'üncü madde d fıkrası birinci alt bendinde, izin, şart, uygunluk belgelerine (standartlara) aykırı eşya kaçakçılığında eşyanın gümrüklenmiş değerinin üç katından az, altı katından fazla olmamak üzere ağır para cezasına; 3'üncü madde e fıkrasında, özel kanunlarındaki hükümler ihlal edilerek yurda sokulan eşyada hiç alınmamış veya eksik alınmış vergilerin yasal faizi ile birlikte yedi katından az, on dört katından fazla olmamak üzere ağır para cezasına; 3'üncü madde h fıkrasında antrepo kaçakçılığında eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katından az, dört katından fazla olmamak üzere ağır para cezasına hükümlenmiştir*⁷."

3. 5607 Sayılı Yasa Açısından

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'na uyum sağlamak amacıyla yapılan düzenlemeler paralelinde ilk kez, suç yasası olarak bilinen ve böyle uygulana gelen kaçakçılık yasalarından farklı olarak 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda (765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cürüm olarak nitelendirilen) suç ve kabahat fiilleri bir arada ele alınmıştır. Böylece, yasada suçlar için **6 aydan 7,5 yıla kadar hapis ve beş ila onbeş güne kadar adli para cezası**, kabahatler için ise eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katına kadar çeşitli yaptırımlar belirlenmiştir.

Yargıtay kararında yer verilen tespitlerden hareketle; aşağıda özetlenen olaya konu eşyanın,

7 19/07/2003 Tarihli 25173 Sayılı Resmi Gazete

5607 sayılı yasanın 3'üncü maddesi birinci fıkrası uyarınca gümrük kapıları dışındaki yerlerden ya da ikinci fıkrasına göre gümrük işlemine tabi tutulmaksızın ya da on birinci fıkraya göre standartlara aykırı olarak yurda sokulmuş olabileceği; fakat alınan ifade ve ibraz edilen belgelerden hareketle eşyanın gümrük işleminden kaçırılarak yurda sokulduğu yani 3'üncü madde birinci fıkraya uyarınca kaçakçılık suçu işlendiği hususunun daha baskın olduğu görülmektedir.

Esasen suç tanımı itibarıyla benzer ya da aynı hükümlerin yer aldığı söz konusu yasalardaki yaptırımlara bakıldığında; 5607 sayılı yasanın 3'üncü maddesi 1 ve 2'inci fıkralarındaki suçlara ilişkin yaptırımlarının **bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne (günlük 20 liradan 50 liraya) kadar adli para cezası**, 4926 sayılı yasanın 3'üncü maddesi a fıkrası birinci alt bendinde eşyanın (değerinin fahiş olması hariç) **gümrüklenmiş değerinin üç katından az altı katından fazla olmamak üzere ağır para cezası**, 3'üncü maddesi a fıkrası ikinci alt bendinde eşyanın **gümrüklenmiş değerinin üç katından az, altı katından fazla olmamak üzere ağır para cezası** olarak belirlenmiştir. Eşyanın gümrüklenmiş değerine ve sanığın durumuna göre belirlenen para cezası miktarı olaya göre farklılık arz etmekle beraber 4926 sayılı yasada belirlenen para cezası daha ağırdır. 5607 sayılı yasada ise bu suçların ayrıca hapis cezası ile cezalandırılması benimsenmiştir.

Yargıtay 7.Ceza Dairesinin 2006/10356 Esas 2009/4134 Sayılı 02/04/2009 tarihli Kararında, 5607 sayılı yasanın 3'üncü maddesi kapsamında yapılan temyiz incelemesinde, sanığın savunmasında suça konu akaryakıtı T... Benzin İstasyonundan aldığını belirttiği, yargılama aşamasında B... Tarım İlaçları Sanayi Tic. Ltd. Şirketine ait faturayı ibraz ettiği cihetle, T... Benzin İstasyonu ile B... Tarım İlaçları Sanayi Ticaret Limited Şirketinin aynı şirket olup olmadığı hususu araştırılarak aynı şirket olduğunun tespit edilmesi halinde adı geçen firma yetkilisinin dinlenip sanığın akaryakıtı kendilerinden alıp almadığı hususu sorulup satıldığını açıkladığı takdirde it-hale kadar zincirleme menşe araştırmasının tamamlanması gerektiği, ayrı şirketler olduğunun tespiti halinde ise söz konusu faturanın eşyayı temsil etmeyeceğinin gözetilmesi gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar verilmiştir. Karşı Oy

ise, "27/08/2004 günlü olay tespit tutanağında sanık fatura ve irsaliye ibraz edemediği halde bilahare aynı gün alınan hazırlık ifadesinde yakalanan mazot ve benzinin İzmir/Dikili'de ... Petrolden aldığını söylemesine ve olay tespiti sırasında ibraz edememesine rağmen aynı günlü ve Kınık/Dündarlı köyünde ...İlaçları San. Tic. Ltd. Şti.ye ait fatura ibraz etmiştir. Yine sanık mazot ve benzinin Osmaniye köyünde bakkal Avni Dayıya götürdüğünü söylemiş bunun üzerine dinlenen tanık H. A. benzin ve mazotla ilgisi olmadığını söylemesi üzerine duruşmada aynı mahiyette Bergama Seklik köyünden Y. Ş. A.'ı tanık olarak göstermesi, yakalanan mazot ve benzinlerin TSE'ye uygun olmaması gibi nedenlerle ibraz edilen faturanın yakalanan malı temsil etmeyeceği düşüncesiyle sanığın mahkumiyetine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluğun temsil tahkikata yönelik bozma düşüncesine katılmıyorum yönünde olmuştur⁸."

"5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu: *3.Md – (1) Eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutulmaksızın Türkiye'ye ithal eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Eşyanın, belirlenen gümrük kapıları dışından Türkiye'ye ithal edilmesi halinde, verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılır. (2) Eşyayı, sahte belge kullanmak suretiyle gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin, Türkiye'ye ithal eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (3) Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (5) Birinci ila dördüncü fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesine iştirak etmeksizin, bunların konusunu oluşturan eşyayı, bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan, satışa arz eden, satan, taşıyan veya saklayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (6) Özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amacı dışında başka bir kullanıma tahsis eden, satan veya devreden ya da bu özelliğini*

8 http://baltaci.av.tr/2013/01/16/akaryakit-kacakciligi-hakinda-yargitay-kararlari/ Erişim Tarihi 21/04/2013

bilerek satın alan veya kabul eden kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (8) Antrepo veya geçici depolama yerlerindeki serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, gümrük idaresinin izni olmadan kısmen veya tamamen çıkaran veya değiştiren kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir. (11) İthal, lisansa, varta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olan eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla ithal eden kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir⁹.”

Gün para cezası sisteminde, sanığa kesilecek para cezası belirlenirken ikili bir uygulamaya gidilmesi hakkaniyetin sağlanması açısından daha doğru olacaktır. Örneğin iki kişi aynı cezayı gerektiren bir suç işlemişlerse, yargıç her ikisini de aynı gün sayısı kadar para cezasına mahkûm edecek; fakat bir günlük cezaya denk gelen para miktarını, sanıkların ödeme güçlerini ve kişisel durumlarını dikkate alarak takdir edecektir. Bu durumda, her iki sanık için de 100 gün karşılığı adli para cezası belirlenmiş olmasına rağmen, sanıklardan ekonomik durumu zayıf olan için günlük 20; daha güçlü olan içinse günlük 50 TL parasal tutar belirlenebilecektir (Taşkın, 2013: 8).

4. 5015 Sayılı Yasa Açısından

Yasa'nın 2'nci maddesi 21'inci fıkrası d alt bendinde tanımlanan "kaçak petrol", 6455 sayılı yasa ile bu kanundan 5607 sayılı yasaya kaçak akaryakıt olarak aktarılmıştır. Bu yasa ile kaçak olarak ithal edilen petrolün ve ülkemizde üretilen akaryakıtın kaynağını tespit etmek ve ülkeye hangi yollardan ve nasıl girdiğini izlemek amacıyla ulusal marker¹⁰ uygulaması başlatılmış, belli ürünlerin piyasa faaliyetlerinin denetlenmesinde belli bir aşama kaydedilmiş, ayrıca bir kısım idari yaptırımların yanı sıra kaçakçılık yasasından ayrı olarak kaçak petrol faaliyetlerine ilişkin **2 ila 5 yıl hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezasına** hükümlenmiştir.

Bu yasa ile akaryakıtın ulusal marker seviyesinin standartların altında olduğunun tespit edilmesi ya da kaçakçılık yasasında belirtilen kaçakçı-

9 31/03/2007 Tarihli 26479 Sayılı Resmi Gazete

10 TÜBİTAK tarafından geliştirilen Ulusal Marker, 01.01.2007 yılından itibaren ithal edilen ve rafinerilerde üretilen akaryakıtta eklenmeye başlanmıştır.

lık fiillerine konu olması veya akaryakıt harici ürünlerin akaryakıtta dönüştürülmesi ya da bu ürünlerden akaryakıt elde edilmesi gibi fiiller "kaçak petrol" olarak kabul edilmiş, yasanın Ek 5'inci maddesinde söz konusu fiiller yaptırıma bağlanmıştır. **Özetle;** "kaçak petrol", yurda yasal ya da gayri yasal olarak girmiş petrol ürünleri ile ilgili yürütülen yasadışı faaliyetlerdir. Buradan hareketle, söz konusu yasaya göre, yurt içerisinde kaçak petrol ticareti yapan kişilerin suç durumları petrol piyasası kanunu ile kaçakçılık yasasına göre ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu Ek 5'inci maddesinde kaçakçılığın özel bir türü olarak petrol kaçakçılığı suçu düzenlenmiş, anılan Yasa Ek 3'üncü maddesinde ise kaçak petrole ilişkin bu kanunda yer almayan hususlarda kaçakçılık yasası hükümlerinin uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Diğer yandan, standart dışı ve ulusal marker içermeyen, taşıma işlerinde kullanıldığı tespit edilen akaryakıt 5015 sayılı yasanın Ek 5'inci madde birinci fıkrası kapsamında değerlendirilmiştir. Ancak **söz konusu fiilin**, 1918 sayılı yasanın Ek 2'nci maddesi **üçüncü fıkrasında, 4926 sayılı yasanın 3'üncü madde d fıkrası** birinci alt bendinde ve 5607 sayılı yasanın 3'üncü madde onbirinci fıkrasında kaçakçılık yasalarına da konu olduğu görülmektedir. Bu durum kamuoyunda söz konusu suç tipinin duruma göre kaçakçılık yasası ya da petrol piyasası yasası kapsamında ele alınabildiği yorumlarına yol açabilmektedir. Esas itibarıyla, petrol piyasası yasasının 2'inci maddesi 21'inci fıkrasında 4926 sayılı yasaya yapılan atf suçun faillerinin her iki yasa kapsamında cezalandırılabileceğini ortaya koymaktadır. Bahse konu suçun oluşumunda, eşyanın sahte belgelerle gümrük idaresini yanıltarak ya da beyan etmeksizin ya da gümrük kapıları dışındaki yerlerden kaçak olarak yurda sokulabileceği, dolayısıyla eğer tespit edilebilirse yurda sokanların ayrı, suçta konu akaryakıtı satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayanların fiillerinin ise ayrı birer suç olduğu kabul edilmiştir. Kaçakçılık yasası açısından değerlendirilmemesi gereken tek husus ise petrol ya da türevlerinin yasal yollardan yurda sokulduktan sonra tahsis amacı dışında kullanılarak akaryakıtta dönüştürülmesi ve bu amaçla kullanılmasıdır. Bu durum 5015 sayılı yasa açısından

kaçak petrol olarak değerlendirilmiş ve aynı yasadere cezalandırılmıştır.

Yargıtay 7.Ceza Dairesinin 2010/12300 Esas 2011/3625 Sayılı 11/04/2011 tarihli Kararında, sanığın kendi aracında ticari faaliyeti olan yükü taşıma işinde kullandığını beyan etmesine karşın, akaryakıtın ulusal marker içermemesi ve standarda uygun olmaması nedeniyle, kaçakçılık suçuna konu olduğu, eşyanın da 5015 Sayılı Kanunu'nun Ek Md. 5/1 maddesi uyarınca müsadere edilmesi gerektiği hükmolunmuştur.¹¹

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 2011/7-97 Esas, 2011/160 Sayılı 2011 tarihli Kararında, "sanığın (petrol kaçakçılığı) kaçakçılık suçundan beraatine karar verilen somut olayda, uyuşmazlığın, sanığın eyleminin 5607 sayılı Yasanın 3/1. maddesi kapsamında kaçakçılık suçunu oluşturup oluşturmadığının belirlenmesine ilişkin olduğu, standart deposu ile 550 litre yakıtı vergiden muaf olarak getirme hakkı olduğunu bildiğini ifade eden sanığın, geçici depodaki yakıt ile bidonlarda getirdiği yakıt toplamı bu miktarı geçmediği için, gerçekleşen olayda kaçakçılık suçunun manevi unsurunun oluşmadığı, dolayısıyla 5607 sayılı Yasanın 3/1. maddesi kapsamında kaçakçılık suçunun unsurlarının oluşmadığı ve suç konusu motorinin 2000/53 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Kararın 21/06/2006 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren değişik 103/3. maddesi kapsamında vergilerinin %50 fazlası tutarının tahsil edilerek yurda sokulmasının bu olayda uygulamasının olanaklı olduğunu kabul eden yerel mahkeme hükmünün isabetli olduğu ve onanmasına karar verildiği hükmüne yer verilmiştir¹².

"5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu: 2.Madde 21.Fıkra (Ek: 25/1/2007-5576/1 md.) Kaçak petrol; a) Kurumca belirlenen seviyede ulusal marker içermeyen akaryakıtı, b) Yasal yollarla Türkiye'de serbest dolaşıma girdiği belgelendirilemeyen veya menşei belli olmayan petrolü ve petrol ürünlerini, c) Kurumdan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî ve baz yağ, asfalt, solvent nafta ve benzeri petrol

11 <http://baltaci.av.tr/2013/01/16/akaryakit-kacakciligi-hakkinda-yargitay-kararlari/> Erişim Tarihi - 21/04/2013
12 <http://adalet.org/cbckran.php?id=7827> Erişim Tarihi - 21/04/2013

ürünlerinden elde edilen akaryakıtı ya da akaryakıtta dönüştürmek maksadıyla kullanılan veya bulunduran akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî ve baz yağ, asfalt, solvent nafta ve benzeri petrol ürünlerini, d) 10/7/2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa göre kaçak olan petrolü ve petrol ürünlerini, e) Sıvı veya gaz halindeki hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından (her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dahil) veya bunların depolarından veya kuyulardan yasalara aykırı şekilde alınan petrolü ve petrol ürünlerini; Ek Madde 5- (Ek: 25/1/2007-5576/3 md.) Birinci Fıkra. Kaçak petrolü satışa arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Kaçak petrolün ve kaçakçılıkta kullanılan suç araç ve gereçlerinin müsaderesine de hükümlenir. / İkinci Fıkra. Ulusal markeri yetkisiz olarak üreten, satışa arz eden, satan, yetkisiz kişilerden satın alan, kabul eden, bu özelliğini bilerek nakleden veya bulunduran kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ulusal markerin kimyasal özelliklerini taşımasa bile, bu madde yerine kullanılmak amacıyla üretilen kimyasal terkipler hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır¹³.

5. 6455 Sayılı Yasanın, Kaçakçılık Yasasında Getirdiği Değişiklik Açısından

Söz konusu yasal düzenleme ile 5015 sayılı yasadaki kaçak petrol tanımı ve bu kapsamdaki kaçakçılık faaliyetleri ve yaptırımları 5607 sayılı yasaya aktararak, bundan sonra akaryakıt kaçakçılığında 5607 sayılı yasanın özel bir yasaya dönüşmesi sağlanmıştır. Yeniden suç yasası niteliğine gelen kaçakçılık yasasındaki kabahat nevinden bir kısım kaçakçılık fiillerinin 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda da yer alması sebebiyle bu fiiller kaçakçılık yasasından ayrılanarak gümrük kanununda **öncekinden daha ağır idari yaptırımlar olarak düzenlenmesi yoluna gidilmiştir.** Örneğin; gümrük vergileri ödenmemiş eşyanın gümrük idaresinin izni olmaksızın antrepodan çıkarılması ya da

13 11/04/2013 tarihli 28615 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6455 Sayılı Gümrük Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır.

değiştirilmesi kaçakçılık yasasına konu iken, aynı fiilin taksiren işlendiği durumda 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 236'ncı maddesine göre idari yaptırım öngörülmüştü.

6455 sayılı yasa ile 5607 sayılı yasanın 10 ve müteakip maddelerinde düzenlenen 2 yıldan 5 yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezaları 5015 sayılı yasanın mülga maddelerinde yer alan cezalar ile aynı mahiyettedir.

5015 Sayılı Kanun'un 2'nci maddesi 21'inci fıkrasında yer alan "kaçak petrol" tanımı "kaçak akaryakıt" olarak değiştirilmiş, kaçak akaryakıtın, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca kaçak olarak kabul edilen akaryakıt olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca, söz konusu değişik yasa ile 5015 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına eklenen "(1) Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde lisansa esas teşkil eden belgelerde belirlenenlere aykırı sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipmanı bulundurmamak," fıkrası olumlu bir düzenleme olmakla beraber, kaçakçılık yapmayı kolaylaştıracak bu türden eylemlerin suç teşebbüs kapsamında değerlendirilmeyerek idari bir düzenlemeye konu edilmesinin caydırıcılık teşkil edip etmeyeceği hususu zaman içerisinde belli olacaktır.

Yine 5015 sayılı Yasanın 7'nci maddesine altıncı fıkra olarak eklenen "Dağıtıcı lisansı sahipleri, Kurum tarafından belirlenen esaslara uygun olarak bayilerinde kaçak akaryakıt satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurmak ve uygulamakla yükümlüdür." hükmü ile hakkında kaçakçılıktan işlem yapılan tesislerin faaliyetleri kesin bir yargı kararına kadar engellenebilecektir. Ayrıca haklarında akaryakıt kaçakçılığında kesinleşen mahkûmiyet kararı bulunan firmaların lisanslarının iptal edilebilmesinin yolu da açılmıştır.

"Meri 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu 2.Madde (Ek: 28/3/2013-6455/53 md.) (c) Akaryakıt: Benzin, gaz yağı, jet yakıtı, motorin, fuel-oil, sıvılaştırılmış petrol gazları, doğal gaz gibi akaryakıt ürünleri ile akaryakıt yerine kullanılan petrol türevleri ve bunların karışımları ile akaryakıt yerine kullanılan diğer ürünleri; (Değişik: 28/3/2013-6455/54 md.) 3.Madde (10)

Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın akaryakıt ... olması halinde, kaçakçılık suçunu işleyen kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (11) Akredite laboratuvar analiz sonucuna göre Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen seviyede ulusal marker içermeyen, yasal yollarla Türkiye'de serbest dolaşıma girdiği belgelendirilemeyen veya menşei belli olmayan akaryakıtı; üreten, satışı arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (12) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî yağ, baz yağ, asfalt ve benzeri petrol ürünlerinden akaryakıt üreten veya bunları doğrudan akaryakıt yerine ikmal ederek üreten, satışı arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (13) Her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dahil olmak üzere sıvı veya gaz halindeki hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından, depolarından veya kuyulardan kanunlara aykırı şekilde alınan ürünleri satışı arz eden, satan, bulunduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (14) Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde lisansa esas teşkil eden belgelerde belirlenenlere aykırı olarak sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman bulunduranlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. (15) Ulusal markeri yetkisiz olarak üreten, satışı arz eden, satan, yetkisiz kişilerden satın alan, kabul eden, bu özelliğini bilerek nakleden veya bulunduranlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ulusal markerin kimyasal özelliklerini taşımasa bile, bu madde yerine kullanılmak amacıyla üretilen kimyasal terkipler hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır."

Sonuç

1932 yılından bu yana akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele diğer gümrük kaçakçılığı fiillerinde olduğu

gibi kaçakçılık yasaları ile yapılmış, süreç içerisinde bu yasaların ihtiyaca cevap vermediği değerlendirilerek bazı hükümlerinin değiştirilmesi ya da tamamıyla yenilenmesi yoluna gidilmiştir.

1918 sayılı yasa yaklaşık 70 yıl yürürlükte kalmasına rağmen, ardından yürürlüğe giren 4926 ve 5607 sayılı yasalar son 10 yıl içerisinde üç kez neredeyse tamamen yenilenmiştir. Bu durum da son yasaların yasa gerekçelerinde yer verilen; kaçakçılık suçlarında öngörülen hapis cezalarının çok ağır olduğu, ekonomik suça ekonomik ceza uygulanması gerektiği gibi bir kısım düşüncelerin sağlam temellere dayanmadığını ortaya koymuştur. Ardından bu düzenlemelerden ivedilikle dönülmüşse de genel ceza yasası hükmü olan değişikliklerin sanık lehine yorumlandığı hususu göz önünde bulundurulduğunda çok sayıda davanın zamanaşımına uğramasına, suç ya da cezada getirilen değişikliği ile birçok davanın konusuz kalmasına ya da düşmesine ve bunlara bağlı olarak aklanan kişilerin kaçakçılık nedeniyle müsadere edilmiş eşyanın ya da eşya değerinin faizi ile birlikte sahibine iade edilmesine engel olunamamıştır.

Gelinen noktada, kaçakçılıkla mücadelede 6455 sayılı yasa ile yeni bir sayfa açılmış, akaryakıt kaçakçılığı ile ilgili suç tanımları ve yaptırımları 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'ndan 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na aktararak, bu yasanın akaryakıt kaçakçılığında özel bir yasa olması sağlanmıştır. Akaryakıt kaçakçılığı suçlarının 5607 sayılı yasadaki toplanması bu konuda açılacak davaların tek elden takibine imkân sağlayacak olumlu bir uygulamadır.

Bununla birlikte, Gümrük Kanununda benzer yaptırım içeren kaçakçılık yasasındaki kabahat nevinden fiiller bu yasadaki çıkarılarak Gümrük Kanununda daha ağır bir yaptırıma bağlanmış olsa da, bu cezaların uzlaşmaya konu edilerek cezalarda büyük oranda uzlaşılabilmesi ve en önemlisi firmaların kaçakçılıktan işlem yapılan firma durumundan arındırılması bu düzenlemenin daha çok firmalar lehine sonuç vereceğini göstermektedir.

Esas itibarıyla bu düzenlemeyle akaryakıt kaçakçılığı fiillerinin hangi kanun kapsamında ele alınacağı yönündeki endişeler izale edilmiş, bunun yanı sıra 5015 sayılı yasadaki akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelede kurumların etkinliğinin artırılması yönünde bir kısım yeni ek tedbirlere yer verilmiştir.

Söz konusu tedbirlerle haklarında kesinleşen yargı kararı bulunan lisans sahiplerinden bu izinlerinin geri alınması, kaçakçılık yapan akaryakıt bayilerinin yargı kararı kesinleşinceye kadar satış yapmalarının engellenmesine yönelik önlemlerin alınması gibi çok önemli hususların yasalasması sağlanmıştır. Ancak kaçakçılık yapılmasını kolaylaştıran bir kısım ekipman bulunduran firmaların bu eylemlerinin kaçakçılık suçuna teşebbüs olarak değerlendirilmek yerine petrol piyasası kanununda yükümlülüğe aykırı eylem olarak yer verilmesinin yasa metninin ruhuna uygun olmadığı düşünülmektedir.

Tüm bu düzenlemeler akaryakıt kaçakçılığı ile mücadelede önemli bir yapı taşı niteliğindedir. Yasadaki bir kısım eksikliklerin ise uygulamalarla zaman içerisinde fark edilerek bütünlüğe yönelik olmayan küçük çaplı müdahalelerle giderilebilmesi mümkündür. Bu sayede tamamlanacak yasanın uzun yıllar yürürlükte kalması her yönüyle olumlu sonuçlar verecektir.

Kaynakça

- <http://kom.gov.tr> (KOM DAİRE BAŞKANLIĞI), Ahmet PEK, İçişleri Bakanlığı, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Eski Başkanı, Erişim Tarihi (20/04/2013)
- <http://kararevi.com/karars/654010>, Erişim Tarihi (23/07/2013)
- <http://baltaci.av.tr/2013/01/16/akaryakit-kacak-ciligi-hakkinda-yargitay-kararlari>, Erişim Tarihi (22/04/2011)
- http://turkhukuk sitesi.com/makale_983.htm, Erişim Tarihi (22/04/2013)
- Resmi Gazete 12/01/1932 Düstur:3 tertip:13 Cilt:75;57, <http://resmigazete.gov.tr>, Erişim Tarihi (22/04/2013)
- <http://baltaci.av.tr/2013/01/16/akaryakit-kacak-ciligi-hakkinda-yargitay-kararlari>, Erişim Tarihi (21/04/2013)
- Resmi Gazete 19/07/2003 Tarihli 25173 Sayılı, <http://resmigazete.gov.tr>, Erişim Tarihi (22/04/2013)
- Resmi Gazete 31/03/2007 Tarihli 26479 Sayılı, <http://resmigazete.gov.tr>, Erişim Tarihi (22/04/2013)
- <http://cankattaskin.av.tr/wp-content/uploads/2011/03/dergi-i%C3%A7in-pdf.pdf>, Erişim Tarihi (22/04/2013)
- TAŞKIN, Cankat, Adli Para Cezası, sayfa 8.
- <http://adalet.org/cbckran.php?id=7827>, Erişim Tarihi (21/04/2013)